2025/1061

28.5.2025.

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2025/1061

od 19. svibnja 2025.

o usklađenosti ciljeva performansi iz nacrta plana performansi, koji je Cipar dostavio u skladu s Uredbom (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2025) 2926)

(Vjerodostojan je samo tekst na grčkom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (Okvirna uredba) ([1]), a posebno njezin članak 11. stavak 3. točku (c),

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/2803 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o provedbi jedinstvenog europskog neba ([2]), a posebno njezin članak 58. stavak 3.,

uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2019/317 od 11. veljače 2019. o utvrđivanju programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba i stavljanju izvan snage provedbenih uredaba (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013 ([3]), a posebno njezin članak 14. stavak 2.,

budući da:

OPĆA RAZMATRANJA

(1) Člankom 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004 države članice obvezuju se da na nacionalnoj razini ili na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora („FAB-ova”) izrade planove koji uključuju ciljeve performansi za svako referentno razdoblje programa performansi i sustava utvrđivanja naknada za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije. Ti planovi trebaju obuhvatiti lokalne ciljeve performansi koji su u skladu s ciljevima performansi na razini Unije za relevantno referentno razdoblje.

(2) Ciljevi performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje (2025. – 2029.) utvrđeni su u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2024/1688 ([4]).

(3) Sve su države članice izradile i donijele nacrte planova performansi za četvrto referentno razdoblje i dostavile ih Komisiji na ocjenu do 1. listopada 2024. Nakon provjere potpunosti tih nacrta planova performansi Komisija je od država članica zatražila da do 15. studenog 2024. dostave ažurirane nacrte planova performansi.

(4) Ocjena Komisije iz ove Odluke temelji se na ažuriranom nacrtu plana performansi za četvrto referentno razdoblje koji je dostavio Cipar („nacrt plana performansi”).

(5) Tijelo za ocjenu performansi, koje pomaže Komisiji u provedbi plana performansi, dostavilo je Komisiji izvješće sa savjetima o ocjenjivanju nacrta planova performansi.

([1]) SL L 96, 31.3.2004., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/549/oj.
([2]) SL L, 2024/2803, 11.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj.
([3]) SL L 56, 25.2.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/317/oj.
([4]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2024/1688 od 12. lipnja 2024. o utvrđivanju ciljeva performansi na razini Unije za mrežu za upravljanje zračnim prometom za četvrto referentno razdoblje od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2029. (SL L, 2024/1688, 17.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1688/oj).

(6) Komisija je u skladu s člankom 14. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2019/317 ocijenila usklađenost lokalnih ciljeva performansi iz nacrta plana performansi na temelju kriterija utvrđenih u točki 1. Priloga IV. toj provedbenoj uredbi i uzimajući u obzir lokalne okolnosti, prema potrebi.

(7) Komisija je ocjenu nacrta plana performansi dopunila revizijom elemenata utvrđenih u točki 2. Priloga IV. toj provedbenoj uredbi. Kad je riječ o točki 2.1. podtočki (d) podpodtočki vii. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija napominje da u okviru te revizije nije provela detaljnu analizu metodologije koju je Cipar primijenio za raspodjelu troškova između rutnih i terminalnih usluga u četvrtom referentnom razdoblju. Stoga Komisija u ovoj fazi nije donijela nikakve zaključke o usklađenosti te metodologije raspodjele troškova s člankom 15. stavkom 2. točkama (e) i (f) Uredbe (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) i člankom 22. stavkom 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/317.

OCJENA KOMISIJE

Ocjena ciljeva sigurnosti

(8) Kad je riječ o ključnom području performanse sigurnosti, usklađenost ciljeva iz nacrta plana performansi ocijenjena je u skladu s točkom 1.1. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.

(9) U nastavku su navedeni ciljevi performansi u ključnom području performanse sigurnosti koje je Portugal predložio za djelotvornost upravljanja sigurnošću, raščlanjeni prema cilju upravljanja sigurnošću i izraženi kao razina provedbe:

Cipar	**Ciljevi djelotvornosti upravljanja sigurnošću, izraženi kao razina provedbe (razine od A do D prema EASA-i)**					
Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi	**Cilj upravljanja sigurnošću**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
DCAC	Politika i ciljevi sigurnosti	B	B	B	C	**C**
	Upravljanje sigurnosnim rizicima	C	C	C	D	**D**
	Osiguranje sigurnosti	B	B	C	C	**C**
	Promicanje sigurnosti	B	B	C	C	**C**
	Kultura sigurnosti	B	B	C	C	**C**

(10) Komisija je utvrdila da su ciljevi performansi sigurnosti koje Cipar predložio za pružatelja usluga u zračnoj plovidbi „DCAC” jednaki ciljevima povezanim sa sigurnošću na razini Unije za svaku kalendarsku godinu od 2027. nadalje u područjima „politika i ciljevi sigurnosti”, „osiguranje sigurnosti” i „promicanje sigurnosti”. Nadalje, planira se da će se ciljna razina na razini Unije dosegnuti od 2028. nadalje u područjima „politika i ciljevi u pogledu sigurnosti” i „upravljanje sigurnosnim rizicima”.

(11) Komisija napominje da se u nacrtu plana performansi utvrđuju mjere za DCAC za postizanje lokalnih ciljeva sigurnosti, kao što su učinkovita provedba i daljnji razvoj sustava upravljanja sigurnošću, daljnje osposobljavanje novih službenika za sigurnost zračne plovidbe i upravljanje rizicima ljudskih čimbenika.

([5]) Uredba (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) (SL L 96, 31.3.2004., str. 10., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/550/oj).

(12) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 9., 10. i 11. te s obzirom da se ciljevi performanse sigurnosti na razini Unije, utvrđeni u Provedbenoj odluci (EU) 2024/1688, moraju ostvariti do posljednje godine četvrtog referentnog razdoblja, odnosno 2029., lokalne ciljeve performanse sigurnosti iz revidiranog nacrta plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije.

Ocjena okolišnih ciljeva

(13) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s okolišem, usklađenost ciljeva iz nacrta plana performansi za prosječnu učinkovitosti horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.2. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s tim, okolišni ciljevi koje je predložio Cipar uspoređeni su s relevantnim referentnim vrijednostima učinkovitosti horizontalnog leta na ruti utvrđenima u planu poboljšanja europske mreže ruta, koji je sastavljen u skladu s Prilogom I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/123 ([6]) i koji je bio dostupan u trenutku donošenja ciljeva performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje, odnosno 2. srpnja 2024.

(14) U nastavku su navedeni ciljevi performansi u području okoliša koje je Cipar predložio za četvrto referentno razdoblje i odgovarajuće nacionalne referentne vrijednosti iz plana poboljšanja europske mreže ruta, izražene kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju:

Cipar	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s okolišem, izraženi kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju	**4,48 %**	**4,45 %**	**4,40 %**	**4,30 %**	**4,25 %**
Referentne vrijednosti	4,48 %	4,45 %	4,40 %	4,30 %	4,25 %

(15) Komisija primjećuje da su okolišni ciljevi koje je predložio Cipar jednaki odgovarajućim nacionalnim referentnim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu četvrtog referentnog razdoblja.

(16) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 14. i 15. ciljeve u ključnom području performansi povezanom s okolišem navedene u nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

(17) Međutim, uzimajući u obzir nalaze tijela za ocjenu performansi, Komisija nije uvjerena da su mjere koje je Cipar iznio u nacrtu plana performansi za postizanje ciljeva performansi u području okoliša primjerene za učinkovito postizanje tih ciljeva. Konkretno, ističe se da se Cipar u nacrtu plana performansi nije izričito obvezao na provedbu operativnih mjera utvrđenih u planu poboljšanja europske mreže ruta.

(18) Stoga Komisija smatra da bi, kad je riječ o donošenju konačnog plana performansi u skladu s člankom 16. točkom (a) Provedbene uredbe (EU) 2019/317, Cipar trebao ojačati mjere za postizanje svojih okolišnih ciljeva za četvrto referentno razdoblje navedenih u nacrtu plana performansi, među ostalim tako da se obveže da će poduzeti sve operativne mjere utvrđene u planu poboljšanja europske mreže ruta i ubrza provedbu prekograničnog zračnog prostora slobodnih ruta.

([6]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/123 od 24. siječnja 2019. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM) i stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 677/2011 (SL L 28, 31.1.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/123/oj).

Ocjena ciljeva u području kapaciteta

(19) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, usklađenost ciljeva iz nacrta plana performansi za prosječno kašnjenje u upravljanju protokom zračnog prometa na ruti („ATFM") po letu ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.3. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s tim, ciljevi za kapacitet na ruti koje je predložio Cipar uspoređeni su s relevantnim referentnim vrijednostima utvrđenima u planu mrežnih operacija koji je sastavljen u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe (EU) 2019/123 i koji je bio dostupan u trenutku donošenja ciljeva performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje, odnosno 2. srpnja 2024.

(20) U nastavku su navedeni ciljevi za kapacitet na ruti koje je Cipar predložio za četvrto referentno razdoblje, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a po letu, i odgovarajuće referentne vrijednosti iz plana mrežnih operacija:

Cipar	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a na ruti po letu	**0,17**	**0,13**	**0,12**	**0,09**	**0,09**
Referentne vrijednosti	0,17	0,13	0,12	0,09	0,09

(21) Komisija primjećuje da su ciljevi u području kapaciteta koje je predložila Cipar jednaki odgovarajućim nacionalnim referentnim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu četvrtog referentnog razdoblja.

(22) Komisija napominje da je Cipar u nacrtu plana performansi iznio mjere za postizanje svojih ciljeva za kapacitet na ruti. Te mjere uključuju zapošljavanje dodatnih kontrolora zračnog prometa, učinkovitiju organizaciju rasporeda osoblja, ulaganja u infrastrukturu za upravljanje zračnim prometom, poboljšano upravljanje protokom zračnog prometa i kapacitetom te rad dodatnog sektora u centru oblasne kontrole kad je potražnja za zračnim prometom najveća.

(23) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava od 20. do 22. ciljeve u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom navedene u nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

Ocjena ciljeva troškovne učinkovitosti

(24) Kad je riječ o ključnom području performanse troškovne učinkovitosti, usklađenost ciljeva iz nacrta plana performansi za utvrđeni jedinični trošak za rutne usluge u zračnoj plovidbi ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenih u točki 1.4. podtočkama (a), (b) i (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. Ti se kriteriji temelje na kretanju utvrđenog jediničnog troška u četvrtom referentnom razdoblju, dugoročnom kretanju utvrđenog jediničnog troška u trećem i četvrtom referentnom razdoblju (2020. – 2029.) i polaznoj vrijednosti za utvrđeni jedinični trošak na razini zone naplate u usporedbi s prosječnom vrijednosti zona naplate u kojima pružatelji usluga u zračnoj plovidbi imaju slično operativno i ekonomsko okruženje.

(25) U nastavku su navedeni ciljevi troškovne učinkovitosti za rutne usluge koje Cipar predložio za četvrto referentno razdoblje i povezane polazne vrijednosti:

Zona naplate rutnih naknada u Cipru	Polazna vrijednost za 2019.	Polazna vrijednost za 2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi i polazne vrijednosti u ključnom području performanse troškovne učinkovitosti, izraženi kao utvrđeni jedinični trošak (u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022.)	**23,74 EUR**	**31,16 EUR**	**30,41 EUR**	**29,66 EUR**	**29,58 EUR**	**28,91 EUR**	**29,31 EUR**

(26) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini zone naplate u Cipru, koje je u četvrtom referentnom razdoblju iznosilo – 1,2 %, uspješnije od kretanja na razini Unije koje je u istom razdoblju iznosilo – 1,2 %.

(27) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (b) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini zone naplate u Cipru, koje je u trećem i četvrtom referentnom razdoblju iznosilo +2,4 %, lošije od dugoročnog kretanja na razini Unije koje je u istom razdoblju iznosilo – 1,0 %.

(28) Međutim, Komisija ističe da je Cipar zbog geopolitičke situacije na Bliskom istoku izgubio znatan udio nekadašnjih prelijetanja. Znatan utjecaj tog smanjenja prometa na performansu troškovne učinkovitosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi nastavlja se u četvrtom referentnom razdoblju i posebno negativno utječe na dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška u Cipru.

(29) Stoga je za potrebe kriterija za ocjenjivanje iz uvodne izjave 27. potrebno ispitati bi li Cipar bez okolnosti iz uvodne izjave 28. bio u skladu s dugoročnim kretanjem utvrđenog jediničnog troška na razini Unije.

(30) U tu je svrhu Komisija ponovno izračunala dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška s obzirom na procijenjeni strukturni gubitak prometa za Cipar zbog geopolitičke situacije na Bliskom istoku, izmjeren u jedinicama rutnih usluga. Tim ponovnim izračunom dobiveno je prilagođeno dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška za Cipar od – 1,6 %, koje je lošije od dugoročnog kretanja utvrđenog jediničnog troška na razini Unije, koje iznosi – 1,0 %. Stoga se zaključuje da Cipar ispunjava kriterij za ocjenjivanje iz uvodne izjave 27. nakon što je uzet u obzir učinak znatnog smanjenja prometa zbog geopolitičkih čimbenika.

(31) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je polazna vrijednost utvrđenog jediničnog troška u Cipru od 31,16 EUR u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022. („EUR2022”) za 14,8 % niža od prosječne polazne vrijednosti od 27,14 EUR u EUR2022 relevantne usporedne skupine utvrđene u članku 7. Provedbene odluke (EU) 2024/1688.

(32) Ako se ne uzme u obzir negativan utjecaj promjena u prometu zbog geopolitičke situacije na Bliskom istoku, jasno je da je Cipar usklađen s kretanjem utvrđenog jediničnog troška na razini Unije i dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini Unije. Komisija stoga smatra da odstupanje od prosječne polazne vrijednosti utvrđenog jediničnog troška za 2024. iz uvodne izjave 31. ne onemogućuje usklađenost ciljeva performanse troškovne učinkovitosti s takvim ciljevima na razini Unije.

(33) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava od 25. do 32. ciljeve u ključnom području performanse troškovne učinkovitosti navedene u nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

ZAKLJUČCI

(34) S obzirom na prethodno navedeno, ciljeve performansi iz ciparskog nacrta plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje, Međutim, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 18., Cipar bi u svojem konačnom planu performansi trebao ojačati mjere za postizanje svojih okolišnih ciljeva za četvrto referentno razdoblje, među ostalim tako da se obveže na provedbu svih operativnih mjera utvrđenih u planu poboljšanja europske mreže ruta i ubrzava provedbu prekograničnog zračnog prostora slobodnih ruta,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ciljevi performansi iz nacrta plana performansi koji je Cipar dostavio za četvrto referentno razdoblje, a koji su navedeni u Prilogu ovoj Odluci, usklađeni su s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje utvrđenima u Provedbenoj odluci (EU) 2024/1688.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Republici Cipru.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. svibnja 2025.

Za Komisiju
Apostolos TZITZIKOSTAS
Član Komisije

PRILOG

Ciljevi performansi iz ciparskog nacrta plana performansi, za koje je utvrđeno da su usklađeni s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO SA SIGURNOŠĆU

Cipar	**Ciljevi djelotvornosti upravljanja sigurnošću**, izraženi kao razina provedbe (razine od A do D prema Agenciji Europske unije za sigurnost zračnog prometa („EASA”))					
Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi	**Cilj upravljanja sigurnošću**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
DCAC	Politika i ciljevi u pogledu sigurnosti	B	B	B	C	C
	Upravljanje sigurnosnim rizicima	C	C	C	D	D
	Osiguranje sigurnosti	B	B	C	C	C
	Promicanje sigurnosti	B	B	C	C	C
	Kultura sigurnosti	B	B	C	C	C

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S OKOLIŠEM

Cipar	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s okolišem, izraženi kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju	**4,48 %**	**4,45 %**	**4,40 %**	**4,30 %**	**4,25 %**

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S KAPACITETOM

Cipar	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a na ruti po letu	**0,17**	**0,13**	**0,12**	**0,09**	**0,09**

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S TROŠKOVNOM UČINKOVITOŠĆU

Zona naplate rutnih naknada u Cipru	**Polazna vrijednost 2019.**	**Polazna vrijednost 2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
Ciljevi i polazne vrijednosti u ključnom području performansi povezanom s troškovnom učinkovitošću, izraženi kao utvrđeni jedinični trošak (u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022.)	**23,74 EUR**	**31,16 EUR**	**30,41 EUR**	**29,66 EUR**	**29,58 EUR**	**28,91 EUR**	**29,31 EUR**